

2023
წელი

შპს გურამ თავართქილაძის
სახელობის
თბილისის სასწავლო
უნივერსიტეტი

ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის
დანერგვის და შეფასების წესი

მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

1. გურამ თავართქილაძის სახელობის თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტის ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის დანერგვის და შეფასების წესი შემუშავებულია საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობისა და უნივერსიტეტში მოქმედი შიდა სამართლებრივი აქტების შესაბამისად;

2. ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის ჩამოყალიბების და შეფასების წესი განსაზღვრავს გურამ თავართქილაძის სახელობის თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტის ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის დანერგვის და შეფასების წესს და პროცედურებს.

3. აღნიშნული წესის რეგულირების სფეროს წარმოადგენს უნივერსიტეტის მიზნების მისაღწევად საჭირო ყველა ღონისძიება, მათ შორის, მიზნების განსაზღვრა, ბიუჯეტის შემუშავება და შესრულება, შეთანხმებები უფლებამოსილებების დელეგირების შესახებ, მენეჯერული ანგარიშვალდებულების განსაზღვრა, შიდა და გარე ანგარიშგება და მონიტორინგი.

4. ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის დანერგვა წარმოადგენს უნივერსიტეტის შიდა ფინანსური მართვისა და კონტროლის ნაწილს და მისი მიზანია უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების მიერ მისი მისიის, განსაზღვრული მიზნებისა და ამოცანების შესრულება.

5. ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის მოიცავს უნივერსიტეტის საქმიანობასთან დაკავშირებულ როგორც ფინანსურ, ისე არაფინანსურ ოპერაციებსა და ქმედებებს, რაც უზრუნველყოფს უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების მიზნების მიღწევას მოცემული ბიუჯეტისა და დროის ფარგლებში, ეფექტიანობისა და პროდუქტიულობის პრინციპებს;

მუხლი 2 ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის დანერგვის მიზანი

1. ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის დანერგვის მიზანია გურამ თავართქილაძის სახელობის თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტის ფინანსების მართვის ხარისხის გაუმჯობესება.

2. უნივერსიტეტის ყველა იერარქიულ საფეხურზე მდგომი ხელმძღვანელი პასუხისმგებელია თავისი კომპეტენციის ფარგლებში ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის შესაბამისი მექანიზმების დანერგვაზე. რისთვისაც უზრუნველყოს, მიზნებისა და ამოცანების შესაბამისობა არსებულ ბიუჯეტთან და რომ ეს მიზნები იყოს კონკრეტული, გაზომვადი, მიღწევადი, რეალისტური და დროში გაწერილი.

3. მმართველ საბჭოს განსაზღვრავს უნივერსიტეტის საბიუჯეტო პოლიტიკას.

მუხლი 3. ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის ამოცანები

1. ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის ამოცანებია:
უნივერსიტეტის სპეციფიკისა და საქმიანობის არეალის შესატყვისი ფინანსური რისკების იდენტიფიცირება-გამოვლენა რომლებმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს უნივერსიტეტის სასწავლო საგანმანათლებლო მიზნების მიღწევაზე;
2. ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის დანერგვა, ფინანსური რისკის მართვის, შიდა კონტროლისა და პროცედურების გაუმჯობესება.

მუხლი 4. ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის დანერგვის მიზანი

1. ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის დანერგვა წარმოადგენს უნივერსიტეტის შიდა ფინანსური კონტროლის შემადგენელ ნაწილს და მისი მიზანია უნივერსიტეტის მიერ მიღებული გეგმების ეფექტიანად და პროდუქტიულად შესრულება, უნივერსიტეტის მართვის, მათ შორის ფინანსების მართვის ხარისხის გაუმჯობესება;
2. ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის დანერგვის მიზანია გაუმჯობესდეს უნივერსიტეტის ფინანსური საქმიანობის მართვის ხარისხი, მოცემული პერიოდის ბიუჯეტის შემოსავლებისა და ხარჯების ოპტიმალური დაგეგმვის, უნივერსიტეტის მისიით და საგანმანათლებლო პროგრამებით განსაზღვრული სასწავლო პროცესის შეუფერხებელი განხორციელების მიზნით;
3. კონტროლის ღონისძიებები ყალიბდება ფინანსური რისკის ოპტიმალურ დონემდე შესამცირებლად, უნივერსიტეტის მიზნების მისაღწევად და ამოცანების შესასრულებლად და ეფუძნება ფინანსური აღრიცხვის, ანალიზისა და ანგარიშგების შესაბამის ინსტრუქციებსა და პროცედურებს.
4. ფინანსური კონტროლი გულისხმობს უნივერსიტეტში არსებული ფინანსური კონტროლის მექანიზმების, მათ შორის, ფინანსური რეგულაციების გაუმჯობესებას და მენეჯერული ანგარიშვალდებულების დანერგვას. ასევე, უნივერსიტეტის ბიუჯეტის დაგეგმვის ხარისხისა და ფინანსური ანგარიშგების ხარისხის ამაღლებას, რომლებიც ხელს შეუწყობს რესურსების ეკონომიურ, ეფექტიან და პროდუქტიულ გამოყენებას.
5. უნივერსიტეტის რექტორი, კანლერი და მმართველი საბჭო უზრუნველყოფს უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების საქმიანობის გრძელვადიანი მიზნების, სტრატეგიისა და პრიორიტეტების სწორად განსაზღვრას. ფაკულტეტი და მმართველი საბჭო დასახული მიზნების მისაღწევად განსაზღვრავს სათანადო და ადეკვატურ პროგრამებს, ხოლო ფინანსური უზრუნველყოფის ღონისძიებების შემუშავების ფუნქციის დელეგირებას ახდენს უნივერსიტეტის კანცლერზე.

მუხლი 5. ფინანსური მართვისა და კონტროლის კომპონენტები

1. უნივერსიტეტის ფინანსური კონტროლი გულისხმობს არსებული ფინანსური კონტროლის მექანიზმების, მათ შორის, ფინანსური რეგულაციების გაუმჯობესებას და მენეჯერული ანგარიშვალდებულებების დანერგვას.

2. ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის დანერგვის პირველი ეტაპის მიზანია, უფლებამოსილების დელეგირების გზით მოხდეს შესაბამისი მენეჯერების ანგარიშვალდებულებების ზრდა და უნივერსიტეტის სახსრების მართვისა და კონტროლის საკითხებში ჩართულობა, ასევე, სხვადასხვა ხელმძღვანელი პირების ფინანსური ცნობიერების ამაღლება, რომლებიც უშუალოდ არიან ჩართულნი გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. ამის შედეგად, გაუმჯობესდება ბიუჯეტის დაგეგმვის ხარისხი და ფინანსური კონტროლის მექანიზმები, რომლებიც ხელს შეუწყობს რესურსების ეკონომიურ, ეფექტიან და პროდუქტიულ გამოყენებას.

3. უნივერსიტეტის ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემა არ გულისხმობს მხოლოდ ფინანსურ კონტროლს. იგი მოიცავს კონტროლის ყველა ასპექტს, რომელიც აუცილებელია უმაღლესი სასწავლებლის ხელმძღვანელისთვის, რათა მიიღოს გონივრული გადაწყვეტილებები, რომ მიზნები არსებული სამართლებრივი ნორმების გათვალისწინებით, მოცემული დროისა და ბიუჯეტის ფარგლებში ეფექტიანად მიღწევადია, ასევე განსაზღვრული შესრულების სტანდარტების შესაბამისად.

4. გურამ თავართქილაძის სახელობის თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტის ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემა ეფუძნება ფინანსური კონტროლის საერთაშორისოდ აღიარებულ პრინციპებს და შედგება შემდეგი კომპონენტებისგან:

ა) კონტროლის გარემო, რომელიც მოიცავს უნივერსიტეტის ორგანიზაციულ სტრუქტურას, მაღალი რგოლის მენეჯმენტის დამოკიდებულებას უნივერსიტეტის მთლიანობასა და ეთიკურ ღირებულებებთან მიმართებით;

ბ) უნივერსიტეტის მაღალი რგოლის მენეჯმენტის მხრიდან განხორციელებულ საზედამხედველო ღონისძიებებს (ანგარიშვალდებულების სისტემას), უფლებამოსილების დელეგირების ხარისხს, შესრულების კრიტერიუმებს და ზოგადად დაწესებულების სამეწარმეო კულტურას;

გ) ფინანსური რისკის მართვა – რისკის იმ დონის განსაზღვრა, რომლის ფარგლებშიც რისკი გათვალისწინებულია და შეფასებულია უნივერსიტეტის მიზნების მიღწევის პროცესში;

დ) კონტროლის ღონისძიებები, რომელიც მოიცავს ფინანსურ კონტროლს და მონიტორინგის იმ ღონისძიებებს, რომლებიც უზრუნველყოფენ უნივერსიტეტის ძირითადი ფუნქციონალური საგანმანათლებლო მიზნების მიღწევას;

ე) კონტროლის ღონისძიებები მოიცავს ასევე ტექნოლოგიურ კონტროლს, რაც გულისხმობს ავტორიზაციას (დელეგირება), ასევე დადასტურებას/დამოწმებას და სხვა ღონისძიებებს, რაც მიმართულია სახელმწიფოს მიერ მონიჭებული უფლებამოსილების (უმაღლესი საგანმანათლებლო სასწავლო დაწესებულების) რესურსების გამოყენების კანონიერების უზრუნველყოფისაკენ;

ვ) უნივერსიტეტში უმნიშვნელოვანესია ინფორმაციის მიმოსვლის გამჭვირვალობა. უნდა არსებობდეს ეფექტური კომუნიკაცია როგორც ზევიდან ქვევით, ასევე ქვევიდან ზევით მენეჯერულ ჯაჭვში; ინფორმაციის მიმოსვლის გამჭვირვალობა

ზ) ფინანსური საქმიანობის შემოსავლებისა და ხარჯების ფაქტობრივი მაჩვენებლების მონიტორინგი და შეფასება, რომელიც უზრუნველყოფს მთლიანად მმართველობითი კონტროლის ღონისძიებების ეფექტურობასა და ეფექტიანობას. მონიტორინგის პროცესის ძირითადი ელემენტია შიდა აუდიტი.

5. უნივერსიტეტის ფინანსური მართვა მოიცავს:

ა) ხარჯვითი ნაწილის იდენტიფიცირებას გარკვეულ შემოსულობებთან და, შესაბამისად, ახორციელებს არსებული რესურსების ხარჯვას;

ბ) ფინანსურ ანალიზს, რომელიც მოიცავს რესურსების განაწილების ფინანსური შედეგების ანალიზს, რაც მიმართულია უნივერსიტეტის საგანმანათლებლო პროცესების სრულყოფის, ალტერნატიული შემოსავლებისა და იაფი დანახარჯების გამოვლენისა და ანალიზისკენ;

გ) სტრატეგიულ ფინანსურ მართვას, რომელიც გამომდინარეობს უნივერსიტეტის სტრატეგიული განვითარების შვიდწლიანი გეგმიდან და გამოიყენება გრძელვადიანი ბიუჯეტირების დროს.

მუხლი 6. ფინანსური კონტროლის ჩამოყალიბების და განვითარების პროცედურა

1. შპს. გურამ თავართქილაძის სახელობის თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტის პარტნიორთა კრება არის უმაღლესი რგოლი რომელიც იღებს გადაწყვეტილებას ინვესტიციის განხორციელების შესახებ და საჭიროების მიხედვით მოიზიდავს საინვესტიციო თანხას. უნივერსიტეტის მმართველი საბჭო არის უმაღლესი კოლეგიური ორგანო, რომელიც იღებს გადაწყვეტილებას უნივერსიტეტის ძირითადი საქმიანობის არეალიდან გამომდინარე საბიუჯეტო დაგეგმვის თაობაზე;

2. უნივერსიტეტის პარტნიორთა კრება ნიშნავს და ათავისუფლებს უნივერსიტეტის რექტორსა და კანცლერს, ასევე უზრუნველყოფს უნივერსიტეტისათვის საჭირო ფინანსური სახსრების მოძიებას და ისმენს ფინანსურ ან/და უნივერსიტეტის საქმიანობის ანგარიშს უნივერსიტეტის რექტორისა და კანცლერისაგან;

3. ფინანსური მართვისა და კონტროლის გამართულად ფუნქციონირებისათვის უნივერსიტეტში იქმნება მენეჯერული ანგარიშვალდებულების სისტემა, რაც გულისხმობს იმას, რომ დაწესებულების ყველა იერარქიულ საფეხურზე მდგომი ხელმძღვანელი პასუხისმგებელია მოცემული ბიუჯეტის ფარგლებში, არსებული კანონმდებლობისა და

რეგულაციების დაცვით უნივერსიტეტის მისიით და ამოცანებით განსაზღვრული მიზნების მიღწევაზე ;

4. ფინანსურად პასუხისმგებელი პირი ანგარიშვალდებულია ზემდგომი ხელმძღვანელის წინაშე დაკისრებული პასუხისმგებლობისა და უფლებამოსილების ფარგლებში.

5. ფინანსური ანგარიშგების ღონისძიებების თითოეული დონე განსაზღვრული უნდა იყოს ზემდგომი ხელმძღვანელის - კანცლერის მიერ, ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის ჩამოყალიბების ეტაპზე იგი უნდა მოიცავდეს, სულ მცირე, შემდეგ ინფორმაციას:

ა) ყოველკვარტალური ფინანსური ანგარიშგება შემოსავლებისა და ხარჯების, მათ შორის გადასახადების შესახებ, სადაც ასახული იქნება ანგარიშგების პერიოდისთვის წლიური ბიუჯეტით გათვალისწინებულ პარამეტრებთან მიმართება და ცდომილების შემთხვევაში განმარტებული/ახსნილი იქნება მისი მიზეზები და მათი მოსალოდნელი გავლენა დაგეგმილი მიზნების მიღწევაზე, ასევე მათი აღმოფხვრის გზები;

ბ) ყოველკვარტალური ანგარიშგება რისკების იდენტიფიკაციისა და მართვის შესახებ, რომლისთვისაც პასუხისმგებელია თითოეული პროგრამის/ქვეპროგრამის ხელმძღვანელი.

6. უნივერსიტეტი აყალიბებს საკუთარ ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემას, რომელიც უნდა ეფუძნებოდეს რამდენიმე მნიშვნელოვან პრინციპს:

ა) უნივერსიტეტის ბიუჯეტის პროექტის შემუშავება ხდება განსაზღვრული პოლიტიკისა და სტანდარტების შესაბამისად;

ბ) ბიუჯეტის პროექტის მომზადება უნდა მოხდეს საგანმანათლებლო პროგრამის ხელმძღვანელების, ფაკულტეტების დეკანატების წარდგინების საფუძველზე;

გ) ბიუჯეტის ხარჯვა ხორციელდება ბიუჯეტის განმკარგავის - კანცლერის, ფინანსური სამსახურის და შესაბამისი საოპერაციო მენეჯერების უშუალო ჩართულობით, საკითხის ან/და პროგრამის მიზნებისა და ამოცანების შესაბამისად;

დ) პროგრამის შედეგიანობის და ბიუჯეტის მაჩვენებლების კონტროლი უნდა განხორციელდეს კანცლერის და ფინანსური სამსახურის მიერ, თავისი კომპეტენციის ფარგლებში.

ე) ბიუჯეტის შესრულების კონტროლი ხორციელდება მმართველი საბჭოს მიერ.

7. ბიუჯეტის მაჩვენებლებისა და პროგრამის მიზნების შესაძლო შეუსრულებლობის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ უნდა მოხდეს მიზეზების იდენტიფიცირება და ანალიზი. ასევე უნივერსიტეტის რექტორის, კანცლერის, მმართველი საბჭოს ინფორმირება ბიუჯეტის შესაძლო შეუსრულებლობის პარამეტრების, მიზეზების და მოსალოდნელი შედეგების შესახებ;

8. დაწესებულების ხელმძღვანელი განსაზღვრავს დაწესებულების სტრუქტურული დანაყოფების მიზნებს და შესრულების შეფასების ინდიკატორებს. პროგრამის მიზნების, ბიუჯეტის მაჩვენებლებისა და შესრულების შეფასების ინდიკატორების განსაზღვრა უნდა მოიცავდეს ოთხწლიან პერიოდს. მისი გადახედვა უნდა მოხდეს ყოველწლიურად, ფაქტობრივი შესრულების გათვალისწინებით.

მუხლი 7. ანგარიში ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის დანერგვისა და განვითარების შესახებ

1. ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის ფარგლებში ანგარიშგების ჩამოყალიბების მიზანია უნივერსიტეტის ხელმძღვანელობისთვის სანდო და დროული ინფორმაციის მიწოდება როგორც ცალკეული პროგრამის ბიუჯეტის შესრულებისა და პროგრამის შედეგიანობის, ისე უნივერსიტეტის ფინანსური მართვისა და კონტროლის დანერგვის და არსებული მდგომარეობის შესახებ. ასევე განხორციელებული ქმედებების ეფექტიანობისა და პროდუქტიულობის შესახებ ინფორმაციის წარდგენა განხილვა;

2. ფინანსურ ანგარიშს ამზადებს უნივერსიტეტის ფინანსური სამსახური და წარუდგენს მას რექტორსა და კანცლერს;

3. ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის დანერგვისა და განვითარების შესახებ წლიური ანგარიში, ფინანსური კონტროლის ეტაპის დანერგვის ფარგლებში უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას:

4. ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის მიზნებიდან გამომდინარე, უნივერსიტეტის ანგარიშგების პროცესი ხორციელდება ორ დონეზე:

ა) ქვედა დონეზე – ბიუჯეტის განმკარგავი ფინანსური სამსახური ანგარიშს წარუდგენს კანცლერს;

ბ) ზედა დონეზე - კანცლერი თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, ახდენს მისთვის წარმოდგენილი ანგარიშგების კონსოლიდაციას, რომელსაც უგზავნის უნივერსიტეტის რექტორს, პარტნიორთა კრებას და მმართველ საბჭოს.

5. დაწესებულებაში ანგარიშგება ხორციელდება შემდეგი პერიოდულობით:

ა) კვარტალურად;

ბ) წლიურად.

6. კვარტალური ანგარიშგების მიზანია უნივერსიტეტის ხელმძღვანელობის (რექტორი, კანცლერი, მმართველი საბჭო) ინფორმირებულობა დაწესებულების მიერ განხორციელებული საგანმანათლებლო საწავლო პროგრამით გათვალისწინებული აქტივობების შედეგებისა და ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის ფუნქციონირების შესახებ. იგი წარმოადგენს შიდა მოხმარების დოკუმენტს და მოიცავს ინფორმაციას:

- ა) ინფორმაციას დასახული პროგრამის მიზნების ეფექტურად განხორციელებისთვის დაგეგმილი და ფაქტობრივი ფინანსური მაჩვენებლების შესახებ, რომლებიც შესაბამისობაშია დაწესებულების ბიუჯეტის სტრატეგიასა და პოლიტიკასთან;
- ბ) ინფორმაციას მიმდინარე ფინანსური მდგომარეობის შესახებ, მიმდინარე და დაგეგმილი ფინანსური მაჩვენებლების შედარებას;
- გ) ანგარიშების თარიღისთვის ბიუჯეტის შესრულების შედეგების შედარებას პროგრამის ინდიკატორებთან;
- დ) წლის ბოლოსათვის მოსალოდნელი ფინანსური და შედეგიანობის მაჩვენებლების განახლებულ პროგნოზს ადმინისტრაციული და სხვა ხარჯებისა და შემოსავლებისათვის;
- ე) ფინანსურ და ოპერაციულ საქმიანობებში ბიუჯეტთან მიმართებით გამოვლენილი არსებითი სხვაობების დასაბუთებას;
- ვ) დაგეგმილი ბიუჯეტის გადაცდომების შემთხვევაში მაკორექტირებელი ღონისძიებების გეგმის წარდგენას;
- ზ) ინფორმაციას მოულოდნელი/დაუგეგმავი მოვლენების შესახებ, რომლებმაც გავლენა მოახდინეს დაგეგმილი ფინანსური მაჩვენებლების შესრულებაზე;
- თ) ახალი საბიუჯეტო პოლიტიკისა და წინადადებების შეთავაზებას, ფინანსური მაჩვენებლების ანალიზს (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).
- ი) უნივერსიტეტის საფინანსო საოპერაციო საქმიანობის ეფექტიანობის, ფინანსური/ოპერაციული აღრიცხვის სისტემის შესახებ, მათ შორის, ადმინისტრაციული და სხვა საქმიანობით გამოწვეული დანაკარგების, მატერიალური და არამატერიალური აქტივების არასათანადო გამოყენების, დატაცების და გაფლანგვის შესახებ;(ასეთის არსებობის შემთხვევაში).
- კ) საანგარიშო პერიოდში გამოვლენილი ფინანსური კონტროლის არსებითი სისუსტეების, მათ მიერ გამოწვეული შედეგებისა და ამ სისუსტეების აღმოფხვრისათვის გატარებული ღონისძიებების შესახებ;
- ლ) აუდიტორულ ანგარიშებში ასახული რეკომენდაციების შედეგად განხორციელებული და შესასრულებელი ღონისძიებების შესახებ.

მუხლი 11. აუდიტი

1. აუდიტი არის უნივერსიტეტის კონტროლის ერთ-ერთი კომპონენტი – მონიტორინგისა და შეფასების ნაწილი, რომელიც იძლევა დამოუკიდებელ, ობიექტურ და გონივრულ რწმუნებას ხელმძღვანელობისთვის ფინანსური კონტროლის სისტემის გამართულად ფუნქციონირების თაობაზე.

2. აუდიტორულ შეფასებას, უნივერსიტეტის საფინანსო სამეურნეო საქმიანობის შესახებ, ახორციელებს აუდიტის განხორციელებაზე უფლებამოსილი პირი.

მუხლი 12. დასკვნითი დებულებები

1. წინამდებარე წესს ამტკიცებს უნივერსიტეტის რექტორი;
2. წინამდებარე დოკუმენტში ცვლილებების ან/და დამატებების შეტანა ხორციელდება უნივერსიტეტის რექტორის ბრძანებით;
3. წესი ძალაშია რექტორის მიერ შესაბამისი ბრძანების ხელმოწერის მომენტიდან.